

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท

Factors Affecting Academic Administration of Educational Institutions under the Secondary Educational Service Area, office Uthai Thani Chainat

ปัญญา ศรีศิริ¹, นันทวัช นุนารณ², จิตินันท์ ดวงสุวรรณ³

Panya Sornsiri¹, Nanthawat Nunart², Thitinun Duangsuwan³

Corresponding Author E-mail: Panya.sor@nsru.ac.th

Received: 2024-04-30; Revised: 2024-07-05; Accepted: 2024-09-01

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา 2) ศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการ 3) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับการบริหารงานวิชาการ และ 4) สร้างสมการพยากรณ์ กลุ่มตัวอย่างคือผู้บริหารและครู 310 คน ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบเคร่งครัด และเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม โดยมีค่าความเที่ยงอยู่ระหว่าง 0.91-0.95 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า

1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 0.49) 2) ระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 0.40) 3) ปัจจัยทั้งหมดมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการบริหารงานวิชาการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง 0.66-0.74 4) ปัจจัยด้านผู้บริหาร ผู้สอน งบประมาณ และสื่อเทคโนโลยีส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และสามารถพยากรณ์ได้ร้อยละ 70 ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 0.67 + 0.40(X_1) + 0.27(X_2) + 0.09(X_4) + 0.08(X_5)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = 0.45(Z_1) + 0.32(Z_2) + 0.12(Z_4) + 0.11(Z_5)$$

คำสำคัญ: ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต, (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

² Student in Master of Education degree, (Educational Administration), Nakhon Sawan Rajabhat University

³ อาจารย์ที่ปรึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

² Advisor, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University

³ อาจารย์ที่ปรึกษา, คณะครุศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

³ Advisor, Faculty of Education, Nakhon Sawan Rajabhat University

Abstract

This research aims to: 1) study the factors affecting academic administration in educational institutions, 2) assess the level of academic administration, 3) analyze the relationship between these factors and academic administration, and 4) develop a predictive equation. The sample consisted of 310 school administrators and teachers, selected using Krejcie, and Morgan's sampling method. The research tool was a questionnaire with reliability coefficients ranging from 0.91 to 0.95. Data analysis involved mean, standard deviation, Pearson's correlation coefficient, and stepwise multiple regression analysis. The findings revealed that:

1) the overall level of factors affecting academic administration was high ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 0.49); 2) the overall level of academic administration was also high ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 0.40); 3) all factors had a statistically significant positive correlation with academic administration at the .01 level, with correlation coefficients ranging from 0.66 to 0.74; and 4) factors related to administrators, teachers, budget, and educational media and technology significantly influenced academic administration at the .05 level. These factors accounted for 70% predictive academic administration is as follows:

The predictive equation for raw scores:

$$\hat{Y} = 0.67 + 0.40(X_1) + 0.27(X_2) + 0.09(X_4) + 0.08(X_5)$$

The predictive equation for standardized scores:

$$\hat{Z} = 0.45(Z_1) + 0.32(Z_2) + 0.12(Z_4) + 0.11(Z_5)$$

Keywords: Factors Affecting Academic Administration

บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศนโยบายและจุดเน้นประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ใน 7 เรื่อง ซึ่งมีความเชื่อมโยงกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ 1) การจัดการศึกษาเพื่อความปลอดภัย โดยเร่งสร้างความปลอดภัยให้สถานศึกษา ป้องกันสถานศึกษาจากภัยคุกคามในชีวิตรูปแบบใหม่ 2) การยกระดับคุณภาพการศึกษา โดยส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษานำหลักสูตรฐานสมรรถนะไปสู่การปฏิบัติอย่างเต็มรูปแบบ ส่งเสริมสนับสนุน สถานศึกษาให้มีการนำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติไปใช้ในการวางแผนพัฒนาการจัดการเรียนการสอน 3) การสร้างโอกาสความเสมอภาค และความเท่าเทียมทางการศึกษาทุกช่วงวัย โดยพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศของนักเรียนเป็นรายบุคคล 4) การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะอาชีพ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยพัฒนาสมรรถนะอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการ ความสนใจ 5) การส่งเสริมสนับสนุนวิชาชีพครู บุคลากรทางการศึกษา และบุคลากรสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ 6) การพัฒนาระบบราชการ และการบริการภาครัฐยุคดิจิทัล โดยขับเคลื่อนการพัฒนาระบบราชการ 4.0 ด้วยนวัตกรรม และการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาเป็นกลไกหลักในการดำเนินงาน และ 7) การขับเคลื่อนกฎหมายการศึกษาและแผนการศึกษาแห่งชาติ โดยเร่งรัดการดำเนินการจัดทำกฎหมายลำดับรองและแผนการศึกษาแห่งชาติ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2565: ออนไลน์)

การบริหารงานวิชาการเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การดำเนินชีวิตประสบความสำเร็จในด้านต่าง ๆ ทั้งในด้านการเรียน การประกอบอาชีพ การดำเนินชีวิต รวมทั้งการเป็นที่ยอมรับในสังคม อาจกล่าวได้ว่า การศึกษาเป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับคนทุกวัย นอกจากการศึกษา จะเป็นการพัฒนาองค์ความรู้ การศึกษายังช่วยสร้างจิตสำนึก ในการเป็นมนุษย์ที่มีอารยธรรมทางปัญญา และมีความงดงามทางจิตใจ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคน การพัฒนาชาติบ้านเมือง เพราะการศึกษาสร้างให้คนมีความรู้ความสามารถ มีพื้นฐานและทักษะที่จำเป็นในการแก้ปัญหาทุกด้านของชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสมัยที่เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการดำเนินชีวิต การเปลี่ยนแปลงทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดความก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว การศึกษาจึงกลไกสำคัญในการพัฒนาประเทศให้ก้าวทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลก ตามเจตนารมณ์ของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) ได้กำหนดยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการสนับสนุนการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้จัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับการ

เปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21 และพัฒนาระบบบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพมุ่งสู่องค์กรคุณภาพ (นงนุช อินทรโคกสูง. 2565: 183)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 2 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดอุทัยธานีและจังหวัดชัยนาท มีจำนวนโรงเรียนทั้งสิ้น 34 โรงเรียน พบว่า คะแนนเฉลี่ย ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติดี (O-NET) ปีการศึกษา 2565 ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 วิชาภาษาไทย 52.63 คะแนน วิชาคณิตศาสตร์ 24.76 คะแนน วิชาภาษาอังกฤษ 31.64 คะแนน และวิชาวิทยาศาสตร์ 34.19 คะแนน ปีการศึกษา 2565 ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 วิชาภาษาไทย 45.18 คะแนน วิชาคณิตศาสตร์ 22.40 คะแนน วิชาวิทยาศาสตร์ 28.37 คะแนน วิชาภาษาอังกฤษ 23.26 คะแนน และวิชาสังคมศึกษา 33.37 คะแนน สรุปผลชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่า ระดับสังกัด คือ วิชาภาษาไทย วิชาภาษาอังกฤษ และวิชาคณิตศาสตร์ และมีรายวิชาที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าระดับสังกัด และ ระดับประเทศ คือ วิชาวิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าระดับสังกัดและต่ำกว่าระดับประเทศทุกรายวิชา คือ วิชาภาษาไทย วิชาสังคมศึกษา วิชาวิทยาศาสตร์ วิชาคณิตศาสตร์ และมีรายวิชาที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าระดับสังกัด และ ระดับประเทศ คือ วิชาภาษาอังกฤษ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท. 2566: 7)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังที่กล่าวมานั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหาร งานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท โดยผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ออกเป็น 5 ปัจจัย ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านผู้บริหาร 2) ปัจจัยด้าน ครูผู้สอน 3) ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน 4) ปัจจัยด้านงบประมาณ และ 5) ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้อง ได้นำผลการศึกษาไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อพัฒนาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท
2. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท
3. เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษากับการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท
4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ของการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท

การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามลำดับต่อไปนี้

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

1.1 ปัจจัยด้านผู้บริหาร

ไทพนา ป้อมหิน (2562: 17) ได้กล่าวว่า สิ่งที่มีผู้บริหารมีบทบาท ความรับผิดชอบในการบริหารสถานศึกษา ด้านงานวิชาการ ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

กลศิญา ทองหัตถา (2565: 36) ได้กล่าวว่า ผู้บริหารเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้ สถานศึกษามีประสิทธิภาพ โดยผู้บริหารจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีมนุษยสัมพันธ์ มีวิสัยทัศน์ก้าวไกล มีบุคลิกภาพดี มีคุณธรรมจริยธรรม และเป็นแบบอย่างที่ดี

จากปัจจัยด้านผู้บริหาร สรุปได้ว่า กระบวนการที่ผู้บริหารสถานศึกษา แสดงความสามารถทางการบริหาร สถานศึกษา เพื่อสร้างแรงกระตุ้นและแรงจูงใจ ในการผลักดันให้กลุ่มบุคคลอื่น ๆ เกิดความเต็มใจในการทำสิ่งต่าง ๆ ร่วมกัน ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

1.2 ปัจจัยด้านครูผู้สอน

กัลชิตา ทองหัตถา (2565: 38) ได้กล่าวว่า ครูผู้สอนเป็นปัจจัยที่สำคัญ โดยครูจะต้องเป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน ให้ความช่วยเหลือนักเรียนเมื่อมีปัญหา ส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

ยมลพร ศรีพลอย (2565: 42) ได้กล่าวว่า สิ่งส่งผลให้ ผู้ที่ทำหน้าที่ จัดการเรียนการสอนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ทั้งสนับสนุนให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีคุณธรรม จริยธรรม ตลอดจนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน ผู้ปกครองและชุมชน

จากปัจจัยด้านครูผู้สอน สรุปได้ว่า ครูผู้สอนเป็นปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้สถานศึกษา มีประสิทธิภาพเพราะครูต้องเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียนและผู้พบเห็น

1.3 ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน

อริวัฒน์ พันธุ์รัตน์ (2562: 33) ได้กล่าวว่า ผู้ปกครองและชุมชนเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการ ของสถานศึกษา การจัดการศึกษาของสถานศึกษาควรให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ในฐานะเป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุนในการจัดการศึกษา และความร่วมมือระหว่างบ้านกับสถานศึกษา ควรมีผลในทางบวก

ยมลพร ศรีพลอย (2565: 46) ได้กล่าวว่า สิ่งที่เป็นเหตุ ซึ่งส่งผลให้เกิดการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา กับผู้ปกครองและชุมชน โดยการจัดประชุมและประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่าง ๆ ต่อผู้ปกครองและชุมชน เพื่อให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีของชุมชน

จากปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน สรุปได้ว่า การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนเป็นการดำเนินงานของบุคคล โดยการให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ส่งเสริมสนับสนุนทรัพยากรทางการศึกษา และช่วยประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข่าวสารภายในสถานศึกษา

1.4 ปัจจัยด้านงบประมาณ

อริวัฒน์ พันธุ์รัตน์ (2562: 35) ได้กล่าวว่า งบประมาณมีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานของวิชาการ เป็นเครื่องมือในการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดให้มีประสิทธิภาพ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องใช้งบประมาณ เป็นเครื่องมือในการจัดสรรทรัพยากร ในแต่ละด้านอย่างเหมาะสมและพอเพียง

ชุดิกาญจน์ หลวงแสน (2564: 51) ได้กล่าวว่า ปัจจัยด้านงบประมาณ เป็นปัจจัยที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการงบประมาณ ตั้งแต่การวางแผน จัดทำแผนปฏิบัติงานงบประมาณการใช้จ่าย การจัดสรรงบประมาณ การจัดหา การควบคุม การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงาน

จากปัจจัยด้านงบประมาณ สรุปได้ว่า งานที่แสดงถึงรายรับ รายจ่ายและแผนการที่ได้มาและใช้จ่ายเงินขององค์การในการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ส่วนการจัดสรรงบประมาณ การใช้จ่ายงบประมาณ การควบคุมงบประมาณและการประเมินผลการใช้งบประมาณจะเป็นอย่างไรนั้น ขึ้นอยู่กับกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับงบประมาณ ซึ่งงบประมาณที่เสนอไปได้รับอนุมัติจากผู้มีอำนาจ งบประมาณดังกล่าวก็จะมีลักษณะเป็นกฎหมายหรือแผนแม่บทในการใช้จ่ายงบประมาณอย่างถูกต้องตามกฎหมายต่อไป

1.5 ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา

อรอุมา ไมยวงศ์ (2564: 51) ได้กล่าวว่า เทคโนโลยีการศึกษา มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาโรงเรียน ทำให้การปฏิบัติงานในทุกฝ่ายเป็นไปอย่างสะดวก รวดเร็ว

อัสมารา จินตามณี (2566: 22) ได้กล่าวว่า เทคโนโลยีการศึกษา คือ การนำสิ่งต่าง ๆ รวมถึงวิธีการต่าง ๆ เข้ามาประยุกต์ ใช้กับกระบวนการเรียนการสอนและใช้ในการศึกษาอย่างเป็นระบบ เป็นเครื่องมือสนับสนุนการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ เพื่อออกแบบสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมที่สุดต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน และยังใช้ในการแก้ปัญหาการศึกษา

จากปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่กล่าวมานั้น สรุปได้ว่า เป็นปัจจัยสำคัญในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยเฉพาะปัจจุบัน เทคโนโลยีจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญในการเรียนการสอน ทำให้คุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนดีขึ้น กระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนก็พัฒนาได้กว้างขวางขึ้น และก้าวทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว

2. ความหมายของการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

อิริวัฒน์ พันธุ์รัตน์ (2562: 5) ได้กล่าวว่า การดำเนินกิจกรรมทุกชนิดทุกประเภทของสถานศึกษา เพื่อสนับสนุน ปรับปรุง และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรให้ดำเนินไปอย่างราบรื่น มีคุณภาพ เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน โดยพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

กัลยา ทองหัตถา (2565: 8-9) ได้กล่าวว่า การดำเนินกิจกรรมทุกชนิดทุกประเภททุกประเภทของสถานศึกษา เพื่อสนับสนุน ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรให้มีคุณภาพและมีมาตรฐานสูงสุด เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน ตลอดจนสนองความต้องการของผู้ปกครอง ชุมชนและท้องถิ่น โดยพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา งานนิเทศภายในและงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

จากความหมายของการบริหารงานวิชาการ สรุปได้ว่า กระบวนการดำเนินกิจกรรมทุกชนิดของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท เพื่อสนับสนุน ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรให้ดำเนินไปอย่างราบรื่น เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน โดยให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

3. ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา

พัฒพงษ์ นามพิมพ์ (2564: 1,205) ได้กล่าวว่า ขอบข่ายงานวิชาการประกอบด้วยงานที่สำคัญ 5 ด้านดังนี้

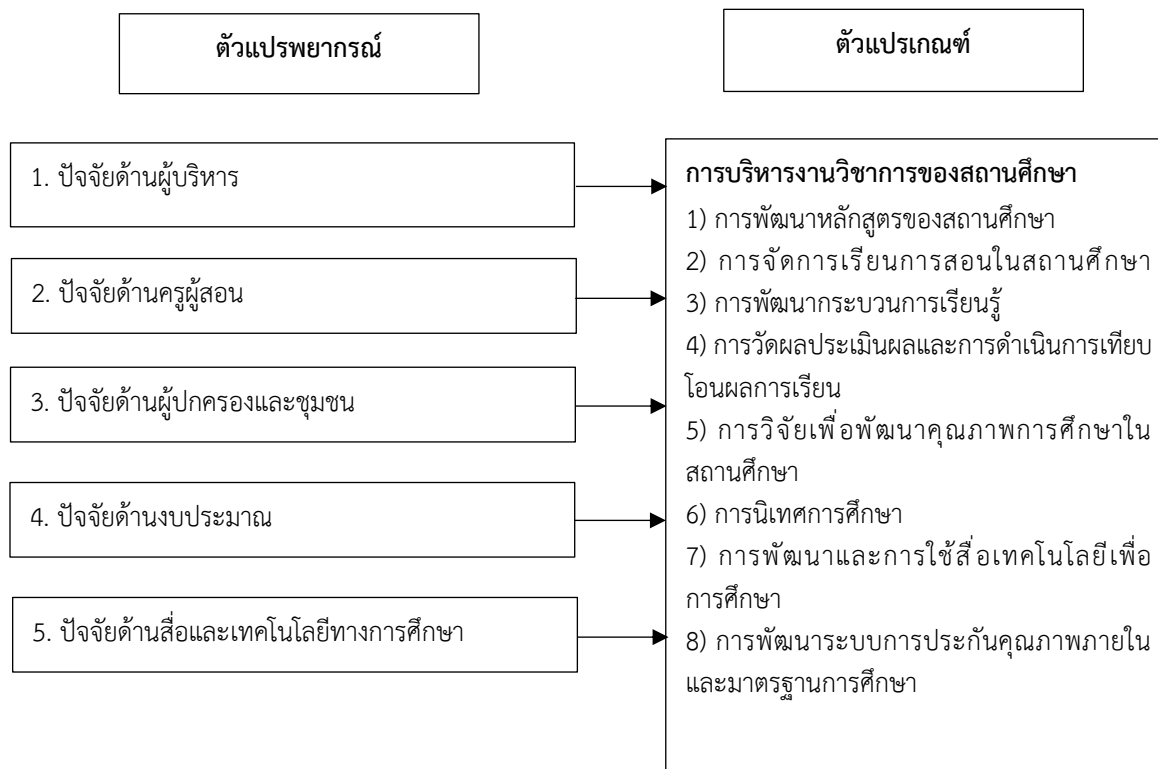
- 1) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
- 2) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 3) การวัดผลประเมินผลและการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
- 4) การนิเทศการศึกษา และ
- 5) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

ยมลพร ศรีพลอย (2565: 54) ได้กล่าวว่า ขอบข่ายงานวิชาการประกอบด้วยงานที่สำคัญ 7 ด้านดังนี้

- 1) การวางแผนด้านวิชาการ
- 2) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
- 3) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
- 4) การวัดผลประเมินผลและการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
- 5) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
- 6) การพัฒนาและส่งเสริมให้มีแหล่งการเรียนรู้ และ
- 7) การนิเทศการศึกษา

จากขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาที่กล่าวมานั้น สรุปได้ว่า ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา มีองค์ประกอบสำคัญ 8 ประการคือ 1) การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 2) การจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 3) การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 4) การวัดผลประเมินผลและการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 5) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 6) การนิเทศการศึกษา 7) การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และ 8) การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท ผู้วิจัยได้ดำเนินขั้นตอนการวิจัย ดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท จาก 34 โรงเรียน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 64 คน และครู จำนวน 1,443 คน ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ อยู่ในปีการศึกษา 2566 จำนวน 1,507 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท ปีการศึกษา 2566 ได้มาโดยวิธีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่, และมอร์แกน (Krejcie, & Morgan. 1970: 607-610) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 310 คน เทียบสัดส่วนได้ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 64 คน และครู จำนวน 246 คน โดยใช้วิธีเทียบสัดส่วนและสุ่มอย่างง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาและครู สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท จำนวน 1 ฉบับ ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ จำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท จำนวน 40 ข้อ จำแนกเป็น 5 ด้าน 1) ด้านผู้บริหาร 2) ด้านครูผู้สอน 3) ด้าน

ผู้ปกครองและชุมชน 4) ด้านงบประมาณ 5) ด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา ประเมินผล เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับโดยมีเกณฑ์ในการให้คะแนนดังนี้

5 หมายถึง	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด
4 หมายถึง	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก
3 หมายถึง	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง
2 หมายถึง	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย
1 หมายถึง	ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท จำนวน 60 ข้อ โดยมีทั้งหมด 8 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา 2) ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา 3) ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ 4) ด้านการวัดผลประเมินผลและการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน 5) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา 6) ด้านการนิเทศการศึกษา 7) ด้านการพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และ 8) การประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับโดยมีเกณฑ์ในการให้คะแนนดังนี้

5 หมายถึง	มีการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด
4 หมายถึง	มีการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก
3 หมายถึง	มีการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง
2 หมายถึง	มีการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย
1 หมายถึง	มีการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

ในการสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิดทฤษฎี จากเอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา เพื่อนำข้อมูลต่าง ๆ มาวิเคราะห์เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท โดยศึกษาใน 5 ปัจจัย ได้แก่ 1) ด้านผู้บริหาร 2) ด้านครูผู้สอน 3) ด้านผู้ปกครองและชุมชน 4) ด้านงบประมาณ 5) ด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา และศึกษาเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท โดยศึกษา 8 ด้าน ได้แก่

- 1.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
- 1.2 ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา
- 1.3 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้
- 1.4 ด้านการวัดผลประเมินผลและการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน
- 1.5 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา
- 1.6 ด้านการนิเทศการศึกษา
- 1.7 ด้านการพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา
- 1.8 ด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา

2. ศึกษารูปแบบและวิธีการสร้างแบบสอบถาม และเทคนิคการตั้งข้อคำถามแบบสอบถามจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง

3. กำหนดกรอบเพื่อสร้างแบบสอบถามและสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมตัวแปร จำนวน 104 ข้อ ประกอบด้วยแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา จำนวน 40 ข้อ และแบบสอบถามตอนที่ 3 การดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษา จำนวน 64 ข้อ

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะปรับปรุงแก้ไข

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว จำนวน 104 ข้อ เสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาความตรงเชิงเนื้อหาของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท ให้มีความถูกต้องและชัดเจน โดยมีผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน

6. หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ของคำถามแต่ละข้อโดยให้ผู้เชี่ยวชาญลงความเห็นว่าคุณคำถามแต่ละข้อวัดได้ตรงวัตถุประสงค์ที่ต้องการหรือไม่ โดยนำข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไปมาใช้ โดยใช้เกณฑ์ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณ (สายทิพย์ ยะฟู, 2560: 128 - 129) ดังนี้

ให้คะแนน + 1 แน่ใจว่าสอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์

ให้คะแนน 0 ไม่แนใจว่าสอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์

ให้คะแนน - 1 แน่ใจว่าไม่สอดคล้องกับเนื้อหาและวัตถุประสงค์

7. นำผลการประเมินของผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา โดยวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ซึ่งข้อคำถามเดิมมี 104 ข้อ เมื่อผ่านการประเมินของผู้เชี่ยวชาญแล้วนั้น มีข้อคำถามสอดคล้องตามวัตถุประสงค์จำนวน 104 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องตามวัตถุประสงค์อยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 นำข้อคำถามทั้ง 104 ข้อ มาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

8. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารสถานศึกษาและครู ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ในระหว่างวันที่ 11 - 17 กันยายน 2566

9. นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้มาหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถาม โดยคำนวณหาสัมประสิทธิ์แอลฟา ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ผลปรากฏว่า แบบสอบถามปัจจัย ด้านผู้บริหาร มีความเที่ยงเท่ากับ 0.96 ปัจจัยด้านครูผู้สอน มีความเที่ยงเท่ากับ 0.99 ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน มีความเที่ยงเท่ากับ 0.96 ปัจจัยด้านงบประมาณ มีความเที่ยงเท่ากับ 0.99 ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา มีความเที่ยงเท่ากับ 0.94 และแบบสอบถามการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา มีความเที่ยงเท่ากับ 0.92

10. จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อขอรับความเห็นชอบและนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลในการวิจัยต่อไป

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะครุศาสตร์ถึงผู้อำนวยการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยพบผู้อำนวยการสถานศึกษาเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษาและครู ในระหว่างวันที่ 25 กันยายน - 6 ตุลาคม 2566

3. ผู้วิจัยรับแบบสอบถามด้วยตนเองโดยส่งแบบสอบถามผ่าน Google form และได้รับแบบสอบถามคืนกลับครบทั้ง 310 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

4. เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนกลับ ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถาม เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการคำนวณค่าสถิติต่าง ๆ มีขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ การแจกแจง ความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. วิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. วิเคราะห์ระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4. วิเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

5. วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ในการสร้างสมการพยากรณ์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท ระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับตัวแปรเกณฑ์ โดยวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัย สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

1. ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 0.49) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้

- 1.1 ปัจจัยด้านผู้บริหาร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$, S.D. = 0.45)
- 1.2 ปัจจัยด้านงบประมาณ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$, S.D. = 0.54)
- 1.3 ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.55$, S.D. = 0.49)
- 1.4 ปัจจัยด้านครูผู้สอน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.54$, S.D. = 0.53)
- 1.5 ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$, S.D. = 0.55)

2. ระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 0.40) เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้

- 2.1 ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$, S.D. = 0.39)
- 2.2 ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$, S.D. = 0.47)
- 2.3 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.62$, S.D. = 0.49)
- 2.4 ด้านการวัดผลประเมินผลและการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.61$, S.D. = 0.43)
- 2.5 ด้านการนิเทศการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = 0.43)
- 2.6 ด้านการพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$, S.D. = 0.49)
- 2.7 ด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.49$, S.D. = 0.45)
- 2.8 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.34$, S.D. = 0.41)

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง ($r_{xy} = 0.76$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าความสัมพันธ์สูงสุด คือ ปัจจัยด้านผู้บริหาร ($r_{xy} = 0.74$) รองลงมา คือ ปัจจัยด้านงบประมาณ ($r_{xy} = 0.72$) ปัจจัยด้านครูผู้สอน ($r_{xy} = 0.71$) ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยี ($r_{xy} = 0.69$) และข้อที่มีค่าความสัมพันธ์ต่ำที่สุด คือ ปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน ($r_{xy} = 0.66$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังตาราง ที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท

ปัจจัย	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X	Y
X ₁	1						
X ₂	.73**	1					
X ₃	.66**	.93**	1				
X ₄	.77**	.88**	.75**	1			
X ₅	.73**	.98**	.85**	.90**	1		
X	.83**	.98**	.91**	.93**	.96**	1	
Y	.74**	.71**	.66**	.72**	.69**	.76**	1

** นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 1 แสดงค่าความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท

4. การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเพื่อสร้างสมการพยากรณ์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท โดยใช้ปัจจัยที่ส่งผลกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาเป็นตัวพยากรณ์ พบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา ปัจจัยด้านครูผู้สอน เป็นปัจจัยที่ส่งผลกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นตัวพยากรณ์ที่สามารถพยากรณ์ร่วมกัน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณสะสมเท่ากับ 0.55 สามารถพยากรณ์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ได้ร้อยละ 70 สร้างสมการพยากรณ์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 0.67 + 0.40(X_1) + 0.27(X_2) + 0.09(X_4) + 0.08(X_5)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = 0.45(Z_1) + 0.32(Z_2) + 0.12(Z_4) + 0.11(Z_5)$$

อภิปรายผล

จากการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท มีข้อค้นพบที่ควรนำมาอภิปรายตามวัตถุประสงค์ และสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท ทั้ง 5 ปัจจัย โดยภาพรวม พบว่าอยู่ในระดับมาก ซึ่งเรียงลำดับมากไปหาน้อย คือ 1) ปัจจัยด้านผู้บริหาร 2) ปัจจัยด้านงบประมาณ 3) ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา 4) ปัจจัยด้านครูผู้สอน และ 5) ปัจจัยด้านผู้ปกครอง และชุมชน ซึ่งมีประเด็นที่น่าสนใจและนำมาอภิปราย ดังนี้

1.1 ปัจจัยด้านผู้บริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความสามารถในการบริหารงานวิชาการสอดคล้องกับการวิจัยของ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธนาเศรษฐ์ เพ็ชรกลาง (2561) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิเขต 3 พบว่าปัจจัยด้านผู้บริหาร อยู่ในระดับมาก

1.2 ปัจจัยด้านงบประมาณ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ครู บุคลากรและชุมชนมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณทุกขั้นตอน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สิริวิมล เสงี่ยมือง และอำนาจ จันทร์เขียน (2562) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 พบว่า ปัจจัยด้านงบประมาณ อยู่ในระดับมาก

1.3 ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ พัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุกัญญา นิมพันธ์ (2563) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 พบว่า ปัจจัยเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา อยู่ในระดับมาก

1.4 ปัจจัยด้านครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพ เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สิริวิมล เสี่ยงเมือง, และอำนาจ จันทรเขียน (2562) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 พบว่าปัจจัยด้านครูผู้สอน อยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านผู้ปกครองและชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ เชิญวิทยากรท้องถิ่นมาให้ความรู้ สอดคล้องของ อธิวัฒน์ พันธุ์รัตน์ (2562) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9 พบว่าปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน อยู่ในระดับมาก

2. ระดับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ด้านการวัดผลประเมินผลและการดำเนินการเทียบโอนผลการเรียน ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการพัฒนาและการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษา และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ สอดคล้องของ สุติดา แก้วโสม (2563) ศึกษาวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่า การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท เมื่อวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับตัวแปรเกณฑ์ พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ทั้งนี้เนื่องจากปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านครูผู้สอน ปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยี และปัจจัยด้านผู้ปกครองและชุมชน เป็นปัจจัยทางการบริหาร ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้การปฏิบัติงานและดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาบรรลุผล รวมถึงการดำเนินงานตามนโยบายการบริหารและการปฏิบัติที่มีการกำหนดเป้าหมายการทำงานไว้อย่างชัดเจน ช่วยให้สามารถนำไปปฏิบัติได้ถูกต้องตามแนวทางที่กำหนดไว้ โดยสามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงได้ตามสถานการณ์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชนะกานต์ เอี่ยมสะอาด (2564) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดพิษณุโลก พบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการบริหารงานวิชาการ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ผลวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณและสร้างสมการพยากรณ์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท พบว่า ปัจจัยด้านผู้บริหาร ปัจจัยด้านครูผู้สอน ปัจจัยด้านงบประมาณ และปัจจัยด้านสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา เป็นปัจจัยทางการบริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ 0.55 สามารถพยากรณ์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ได้ร้อยละ 70 ($R^2 = 0.70$) สร้างสมการพยากรณ์การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในรูปคะแนนดิบ ได้ดังนี้

$$y' = 1.02 + 0.38(X_1) + 0.48(X_2) + 0.20(X_4) + (-0.35)(X_5)$$

ปัจจัยด้านผู้บริหาร พบว่า เป็นปัจจัยส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท มากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ปัจจัยด้านผู้บริหาร มีความสำคัญต่อการบริหารงานวิชาการ เป็นเครื่องมือในการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งสอดคล้องกับ

ผลการวิจัยของ สุธิดา แก้วโสม (2563) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 ปัจจัยด้านภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ส่งผลต่อพฤติกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

จากสรุปผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก จึงควรให้ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในสถานศึกษา นำปัจจัยเหล่านี้ ไปใช้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา

1.2 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ทั้ง 5 ปัจจัย สามารถส่งผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท ผู้บริหารสถานศึกษา จึงควรพัฒนาการบริหารงานวิชาการในเรื่อง การพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาให้สูงขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนางานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท

2.2 ควรศึกษาการวิเคราะห์องค์ประกอบของกลยุทธ์การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท

2.3 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท

2.4 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในและมาตรฐานการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2565) นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566. สืบค้นเมื่อ 18 สิงหาคม 2566, จาก <https://moe360.blog/2022/01/19/policy-and-focus-moe/>
- กัลยาณี ทอหัตถา. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- ชนะกานต์ เอี่ยมสะอาด. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดพิษณุโลก. การค้นคว้าอิสระการศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ชุดิภาณูจน์ หลวงแสน. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก จังหวัดอุดรธานี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- ไทพนา ป้อมหิน. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยนครพนม.
- ธนาเศรษฐ์ เพ็ชรกลาง. (2561). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารวิชาการของโรงเรียนขยาย โอกาสทางการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

- นงนุช อินทรโคกสูง. (2565, กันยายน-ตุลาคม). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครสวรรค์. วารสารวิจัยวิชาการ. 5(5): 235-250.
- พัฒนพงษ์ นามพิมพ์. (2564). ภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. ใน การประชุมวิชาการนำเสนอผลงานในระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 14. (หน้า 1200-1207). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ยมลพร ศรีพลอย. (2565). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครสวรรค์ เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สิริวิมล เสี่ยงเมือง, และอำนาจ จันทรเขียน. (2562 มกราคม-เมษายน). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42. วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์. 7(1): 195-206.
- สายทิพย์ ยะฟู. (2560). การวิจัยการศึกษา. นครสวรรค์: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สุกัญญา นิมพันธ์. (2563, กันยายน - ธันวาคม). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. 6(3): 149-161.
- สุธิดา แก้วโสนด. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท. (2566). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565. อุทัยธานี: ผู้แต่ง.
- อริวัฒน์ พันธุ์รัตน์. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 9. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- อรอุมา ไมยวงศ์. (2564). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดนครพนม. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- อัสมารา จินตามณี. (2566). ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลงานวิชาการของสถานศึกษาในยุควิถีใหม่ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30(3): 607-610.